

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

22 mei 2007

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

Vlaamse vinger aan de Europese pols

Overzicht van voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2007

Januari 2007

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

Vlaamse vinger aan de Europese pols

Overzicht van voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2006

Juli 2006

ADVIES

– van de Raad voor Cultuur –

over het culturele (in) Europa: bewust omgaan met diversiteit

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heren Carl Decaluwe en Steven Vanackere**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere,
Johan Verstreken;

mevrouw Els Robeyns, de heren Dany Vandenbossche, Jo
Vermeulen;

de dames Margriet Hermans, Laurence Libert, de heer
Herman Schueremans.

Plaatsvervangers:

de dames Hilde De Lobel, Marijke Dillen, de heren Pieter
Huybrechts, Freddy Van Gaever, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer
Johan Sauwens;

de heer Bart Caron, mevrouw Michèle Hostekint, de heer
André Van Nieuwkerke;

de heer Karlos Callens, mevrouw Patricia Ceysens, de heer
Marnic De Meulemeester.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Loones.

Zie:

51-A (2006-2007)

– Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering

51 (2006-2007)

– Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering

50 (2005-2006)

– Nr. 1: Advies van de Raad voor Cultuur

INHOUD

Blz.

I. TOELICHTING VAN DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN BRUSSEL BIJ HET VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING ‘VLAAMSE VINGER AAN DE EUROPESE POLS’: STAND VAN ZAKEN BETREFFENDE CULTUUR	5
II. TOELICHTING VAN DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN BRUSSEL BIJ HET VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING ‘VLAAMSE VINGER AAN DE EUROPESE POLS’: STAND VAN ZAKEN BETREFFENDE JEUGD	7
1. Raad Jeugd van 16 februari 2007	7
1.1. Gewenste prioriteiten	7
1.2. De discussienota over de vooruitzichten voor het Europees Jeugdbeleid	7
1.2.1. Een toegevoegde waarde voor de verdere implementatie van het Europees pact voor de jeugd	8
1.2.2. Bevorderen van de actieve deelname van de jeugd aan de besluitvorming over jonge mensen	8
2. Raad Jeugd van 25 mei 2007	9
III. TOELICHTING VAN DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN BRUSSEL BIJ HET ADVIES VAN DE RAAD VOOR CULTUUR OVER HET CULTURELE (IN) EUROPA: BEWUST OMGAAN MET DIVERSITEIT, EN SITUERING ERVAN BINNEN HET ACTIEPLAN INTERCULTURALISEREN	9
1. Drempels zien, erkennen en overstijgen om tot een ontmoeting te komen	10
2. Participatie en interculturaliteit	10
2.1. Diversiteit als breed begrip	10
2.2. De spiegel van de Vlaamse Gemeenschap	10
2.3. Sociaal-economische drempels	11
2.4. Sociaal-culturele drempels: interculturaliteit	11
2.5. Wat met interculturaliteit?	11
2.6. Interculturaliteit, waar naartoe?	12
2.7. Randvoorwaarden	12
2.8. Een integraal verhaal	12
3. Een gedeelde en gezamenlijke verantwoordelijkheid	13
3.1. De particuliere sector	13
3.2. De individuen	13
3.3. De Vlaamse overheid voor Cultuur, Jeugdwerk en Sport	13
3.4. Lokale overheden	14
4. Hoe moet het verder met de interculturaliteit?	14

IV. ALGEMENE BESPREKING BETREFFENDE DE ASPECTEN CULTUUR EN JEUGD...	15
1. Opmerkingen van de commissieleden	15
2. Replik van minister Bert Anciaux.....	16
V. TOELICHTING VAN DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME BIJ HET VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING ‘VLAAMSE VINGER AAN DE EUROPESE POLS’ EN HET VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE RICHTLIJN ‘TELEVISIE ZONDER GRENZEN’	18
1. Stand van de procedure – traject tot nog toe	18
2. Stand van de procedure – toekomstig traject.....	18
3. Waarover is nog discussie, en wat is het standpunt van de Vlaamse Gemeenschap?	19
3.1. Het oorspronglandbeginsel.....	19
3.2. Toegang voor personen met een audiovisuele handicap	19
3.3. Korte berichtgeving	20
3.4. Reclame bij kinderprogramma’s	20
3.5. Definitie van onafhankelijke producenten	21
3.6. Toepassingsgebied: Teletekst.....	21
VI. ALGEMENE BESPREKING: MEDIA	21

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media behandelde op 29 maart en 19 april 2007 de verslagen van de Vlaamse Regering betreffende de Vlaamse vinger aan de Europese Pols.

In concreto werden de bevoegdheden Cultuur, Jeugd en Media besproken.

Betreffende het culturele luik werd de bespreking gekoppeld aan het advies van de Raad voor Cultuur over het culturele (in) Europa: bewust omgaan met diversiteit.

I. TOELICHTING VAN DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN BRUSSEL BIJ HET VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING ‘VLAAMSE VINGER AAN DE EUROPESE POLS’: STAND VAN ZAKEN BETREFFENDE CULTUUR

De vijftigste verjaardag van Europa gaf aanleiding tot feestelijke evenementen in Brussel en Berlijn, maar riep meteen ook vragen op naar het vervolg van het Europese verhaal. Sinds de afwijzing van het grondwetsvoorstel in Frankrijk en Nederland, lijkt het Europese project immers in een impasse verzeild geraakt. Het gebrek aan een gekaderd toekomstperspectief zet een rem op de constante dynamiek die een absolute voorwaarde vormt voor de succesvolle voortzetting van het Europese integratieproces.

Daar het Finse voorzitterschap de besluitvormingsprocedures van verscheidene aanslepende dossiers (onder meer de Dienstenrichtlijn en de Financiële Perspectieven 2007-2013) kon afronden, werd het pad geëffend voor opvolger Duitsland om, verlost van een al te zware ‘rolling agenda’, de aandacht toe te spitsen op het Europese toekomstdebat. Een eerste stap werd reeds gezet met de ondertekening van de Verklaring van Berlijn op 25 maart 2007. Veel belangrijker echter zal het rapport zijn waarmee Duitsland op de Europese top van juni 2007 de krijtlijnen zal uittekenen voor het vinden van een uitweg uit het constitutionele debacle.

Jacques Delors merkte al in de jaren tachtig van de vorige eeuw op dat Europa een dringende en dwingende behoefte had aan een ziel, aan een menselijk gelaat om de onontbeerlijke betrokkenheid van de

burger bij het integratieproject te bewerkstelligen. Twee decennia later laat die nood zich scherper dan ooit voelen en wordt ze zelfs geacht aan de basis te liggen van de huidige malaise. Stilaan groeit toch het besef dat cultuur één van de cruciale sleutels is voor de EU om zich te verzekeren van een succesvolle toekomst.

De culturele verscheidenheid in Europa vormt niet alleen een ontegensprekelijke rijkdom voor zowel de individuele burger als voor de gehele samenleving, ze is tevens een krachtige en veelal onderschatte motor voor dialoog en vooruitgang. Enkel door het belang van de culturele verscheidenheid, waaraan het Europese Verdrag letterlijk refereert (meer bepaald in het artikel 151), daadwerkelijk en consequent mee te nemen in elke communautaire beleidsactie, zal de EU haar legitimiteit kunnen versterken. Opdat de burger zich kan terugvinden in het Europese verhaal, is het noodzakelijk dat hij zich door de Europese Unie in zijn eigenheid erkend en gerespecteerd weet. Zowel de Commissie als de lidstaten richten daarom bijzondere aandacht op thema's als de interculturele dialoog en de culturele diversiteit.

Onder het voorzitterschap van Finland kon tijdens het tweede semester van 2006 een definitief akkoord bereikt worden over de meerjarenprogramma's Cultuur 2007 en Europa voor de Burgers. Beiden zijn op 1 januari 2007 van kracht geworden en zullen tot het einde van 2013 het kader vormen voor de ontwikkeling en de facilitering van culturele samenwerking en uitwisseling in Europa. Op deze manier dragen zij rechtstreeks bij tot een versterkte betrokkenheid van de burger bij het Europese project.

Voorts is in het najaar van 2006 ook de laatste hand gelegd aan de juridische basis voor het Europese Jaar van de Interculturele Dialoog 2008. Momenteel worden de praktische voorbereidingen voor dit initiatief uitgewerkt, zowel op het Europese niveau als op het niveau van de lidstaten. Het thema van de interculturele dialoog is bovendien als een horizontaal aandachtspunt meegenomen in de nieuwe meerjarenprogramma's. Het Europese Jaar mag bijgevolg niet gezien worden als een louter punctuele activiteit, maar als een ankerpunt in een langetermijnproces dat een horizontale en duurzame uitwerking van de interculturele dialoog beoogt.

Nog onder het Finse voorzitterschap heeft de Raad het besluit aangenomen waarmee de EU als volwaardig lid tot de Unesco Conventie voor de Bescherming

en de Bevordering van de Diversiteit van Cultuuruitingen kon toetreden. Van in het vroegste stadium van het ontstaan van deze Conventie, heeft de Europese Unie een proactieve rol gespeeld en ze plant dit ook bij de implementatie van het verdrag te blijven doen. Op 18 december 2006 heeft de Unie, samen met 13 van haar lidstaten, haar ratificatie-instrumenten bij de Unesco in Parijs neergelegd. Binnen afzienbare tijd zullen alle EU-lidstaten tot deze Conventie toetreden zijn zodat dit verdrag een volwaardig instrument zal vormen voor zowel de bescherming als de promotie van de culturele verscheidenheid en dit niet enkel binnen de EU, maar ook, en voornamelijk, in relatie tot derde landen. Met het oog op de Europese vertegenwoordiging en de Europese tussenkomsten in de uitvoering van de Conventie, stelden de lidstaten en de Commissie gezamenlijk een gedragscode op die hun onderlinge verhoudingen binnen dit kader bepaalt.

In augustus 2006 publiceerde de Commissie een langverwachte aanbeveling over de digitalisering en de online toegankelijkheid van cultureel materiaal en de digitale bewaring. In reactie op deze publicatie besloot de Raad om Raadsconclusies over ditzelfde onderwerp te formuleren en aldus direct gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Commissie. De voornoemde Raadsconclusies werden op de Raad van 13 november 2006 aangenomen en verduidelijken de intenties en de engagementen van zowel lidstaten als Commissie voor de ontwikkeling van een Europese Digitale Bibliotheek.

Op de Raad van 13 november 2006 werd voorts ook beslist om het Werkplan Cultuur 2005-2006 te verlengen tot einde 2007. Onder het Portugese voorzitterschap in de tweede helft van dit jaar zullen de besprekingen worden aangevat om een nieuw werkplan op te stellen waarin de prioritaire aandachtspunten voor de Raad Cultuur worden geïdentificeerd. Het nieuwe plan, dat voor een periode van drie jaar zal gelden, zal zowel bestaande als nieuwe thema's combineren. Zo zal bijvoorbeeld de bevordering van de mobiliteit van culturele actoren en culturele goederen, activiteiten en diensten onverminderd aandacht krijgen, terwijl de horizontale en duurzame uitwerking van het thema van de interculturele dialoog als één van de nieuwe prioriteiten zal opgenomen worden.

Nadat de Commissie een verkennende studie liet uitvoeren naar de impact van de culturele en creatieve sectoren op de Europese economie, werd dit

thema door de Raad opgenomen en werd beslist hieromtrent Raadsconclusies te formuleren die op de komende zitting van 24 mei 2007 zullen besproken worden. Met deze conclusies wil men enerzijds de aandacht vestigen op de bijdrage die de culturele en creatieve sectoren leveren tot de Lissabondoelstellingen en anderzijds ook een aantal groeipolen identificeren waarvoor de voornoemde sectoren extra steun en aandacht verdienen. In de Raadsconclusies van de Europese top van 8 en 9 maart jongstleden werd alvast een verwijzing opgenomen naar de dynamische rol van de kmo's in de culturele en creatieve sectoren.

In het voorjaar van 2007 werd ook het startschot gegeven voor de opmaak van een Europees Witboek over de rol van sport in de Europese Unie. De Commissie zette daartoe een eerste consultatieronde op bij de lidstaten, die nu wordt aangevuld met een brede online bevraging en bilaterale raadpleging van sector- en middenveldorganisaties. Daarbij gaat prioritaire aandacht naar de strijd tegen doping, naar de economische impact van sportactiviteiten en -manifestaties evenals naar de sociale dimensie van sport. De publicatie van het Witboek is aangekondigd voor juli 2007.

Ten slotte is het nu ook uitkijken naar de communicatie van de Commissie over de rol van cultuur voor het Europese project, die op 24 april 2007 zal uitgebracht worden. Daarmee wil ze de bakens uitzetten voor een Europese agenda voor cultuur en een aantal prioritaire thema's aanstippen. In een eerste informele kennisgeving gaf de Commissie aan dat er onder meer zal verwezen worden naar het belang van interculturele dialoog als sleutel voor sociale cohesie en de ontwikkeling van een Europees burgerschapsgevoel; het belang van mobiliteit en uitwisseling in de opbouw van een sterke en gediversifieerde Europese culturele ruimte; de rol van cultuur in de relatie met derde landen, onder meer in het kader van de toepassing van de Unescoconventie en de samenwerking met ontwikkelingslanden; de noodzaak om het respect voor de culturele diversiteit bij elke communautaire beleidsactie op te nemen; de bijdrage van cultuur tot creativiteit en innovatie en aldus ook tot het ondernemerschap en de economische ontwikkeling.

Het mag duidelijk zijn dat er heel wat beweegt voor, maar vooral ook door cultuur op het Europese toneel. Niet anders dan op het lokale of regionale niveau, biedt cultuur aan Europa een waaier

aan mogelijkheden en perspectieven. Waar vele van die dimensies stilaan en steeds meer op erkenning mogen rekenen, komt het er nu vooral op aan er voor te zorgen dat cultuur een efficiënte en gewaardeerde rol kan spelen zonder dat daarbij het respect voor de eigenheid van cultuur op de helling wordt geplaatst.

II. TOELICHTING VAN DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN BRUSSEL BIJ HET VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING 'VLAAMSE VINGER AAN DE EUROPESE POLS': STAND VAN ZAKEN BETREFFENDE JEUGD

De *minister* stelt dat in het voorjaar van 2007 twee ministerraden Jeugd op de agenda staan. Het woordvoerderschap is toegewezen aan de Vlaamse overheid.

1. Raad Jeugd van 16 februari 2007

Jongeren zijn van onschatbare waarde voor het heden en de toekomst van de Europese Unie en de Europese maatschappij in het algemeen. Hun potentieel qua creativiteit, innovatie en ondernemerschap is nodig om de doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid te halen. Daarom is het van cruciaal belang dat de jeugddimensie wordt opgenomen in de nationale implementatie van de Lissabonstrategie op alle niveaus.

1.1. Gewenste prioriteiten

Een alomvattende, sectoroverschrijdende en geïntegreerde benadering is hiervoor van essentieel belang. De lidstaten zouden de nadruk moeten leggen op een aantal prioriteiten.

Bijzondere aandacht moet worden besteed aan jongeren in de overgangperiode tussen school, beroepsopleiding en werk: het creëren van gunstige kadervoorwaarden als basis voor een geslaagde sociale en professionele integratie van jongeren. Alle relevante politieke en administratieve belanghebbenden, alsmede de sociale partners en niet-gouvernementele organisaties worden hierbij betrokken.

Het gebruik van lokale en regionale strategieën om het Europees pact voor de jeugd te implementeren kan van groot belang zijn om te voorzien in kwali-

tatief hoogstaande maatregelen die gericht zijn op een betere sociale en professionele integratie. Hierbij zoekt men naar strategieën die rekening houden met lokale en regionale bijzonderheden om de actieve participatie van eenieder die betrokken is op lokaal en regionaal niveau, waaronder jongeren en hun netwerken en organisaties, te versterken.

Met op de persoon toegesneden maatregelen moeten alle jongeren gelijke kansen worden geboden op sociale en professionele integratie. Dit zal o.a. gebeuren door op de persoon toegesneden maatregelen, die erop gericht zijn rekening te houden met de capaciteiten en specifieke omstandigheden van iedere jongere, en in het bijzonder de jongeren die minder kansen hebben. Tevens is er nood aan maatregelen om jongeren in staat te stellen hun gezins-, privé- en beroepsleven met elkaar te combineren.

Om de sociale en professionele integratie van jongeren te bevorderen, moet de 'governance' van de Lissabonstrategie een beter zichtbare jongerendimensie bevatten. Hierbij wil men de lidstaten stimuleren om meer rekening te houden met de behoeften van jongeren. Dat kan op nationaal niveau worden bewerkstelligd door jongerenaspecten altijd mee te wegen bij de bespreking van aspecten van nationale hervormingsprogramma's.

1.2. De discussienota over de vooruitzichten voor het Europees Jeugdbeleid

Op de Raad Jeugd van 16 februari 2007 staat tevens een discussienota geagendeerd over de vooruitzichten voor het Europees Jeugdbeleid. In deze discussienota worden een aantal belangrijke vragen behandeld.

Ten eerste: welke duurzame maatregelen, in het kader van de Europese samenwerking op het gebied van jeugdzaken, kunnen ontwikkeld worden ter bevordering van de uitwisseling en de coördinatie tussen lidstaten, ook op lokaal niveau, teneinde een toegevoegde waarde te bieden voor de verdere implementatie van het Europees pact voor de jeugd?

Ten tweede: welke instrumenten kunnen van nut zijn om de noodzaak te benadrukken aan de actieve deelname van de Jeugdraad en de belanghebbenden bij het jeugdbeleid aan alle politieke discussies en besluitvormingsprocessen omtrent alle kwesties die betrekking hebben op jonge mensen? Op welke kwesties moet de ontwikkeling van deze instrumenten zich richten?

In functie van deze vragen deed minister Anciaux reeds de volgende tussenkomst. “In het debat over de toekomst van het Europese jeugdbeleid heeft het team-Voorzitterschap een interessante paper voorgelegd met enkele uitdagende vragen. In de voorliggende tekst missen we echter voor een groot stuk de culturele dimensie die voor ons toch een essentieel onderdeel is van het huidige en toekomstige Europese jeugdbeleid. Cultuur in al zijn uitdrukkingen verbindt mensen, laat nieuwe inspirerende perspectieven zien, kan ontroeren en verwonderen en ons een spiegel voorhouden. Cultuurbeleid draagt bij aan sociale samenhang. (...) Naast het stimuleren om te participeren aan het cultuuraanbod, moeten we als democratische samenleving ook voldoende aandacht en ruimte creëren voor cultuureducatie en cultuurbeleving.

Er zijn dus te weinig jonge erfgenamen voor een Europese erfenis. (...) Europa beschikt over een bijzonder rijk en divers cultureel erfgoed waar nogal wat jongeren geen (of te weinig) toegang toe hebben of krijgen. (...) En dit terwijl een culturele ervaring of het aanwezig kunnen zijn op plaatsen van cultuur-expressie/spreiding tal van jonge burgers de mogelijkheid biedt om vertrouwd te raken met scheppen en creëren, authenticiteit, zelfontwikkeling, autonomie, een kritische kijk ontwikkelen enzovoort. Zij moeten de trotse erfgenamen kunnen zijn van hun erfgoed! Er moeten o.a. ontmoetingsplaatsen worden gecreëerd om diverse generaties en mensen met verschillende achtergronden de kans te geven om hun geschiedenis en cultuur te begrijpen en te delen. (...) Het opdoen van diverse culturele ervaringen is ook een confrontatie van de eigen leefwereld met andere culturen, kan helpen om meer greep te krijgen op en begrip te krijgen voor de multiculturele omgeving waarin jongeren leven en werken. En vergeten we niet dat jongeren ook zelf producent zijn van cultuur en kunst.”

Minister Anciaux heeft daarom de vraag aan Europees Commissaris Jan Figel en aan de Europese Commissie gesteld om voorstellen te ontwikkelen om de participatie van jongeren aan cultuur binnen Europa te verbeteren en te verbreden. Waarom kan aan de voor cultuur bevoegde ministers niet worden gevraagd om de toegang van jongeren in de door de overheid gesubsidieerde cultuurhuizen te verbeteren? Namens de drie gemeenschappen van België zal minister Anciaux dit idee ook introduceren bij zijn collega's cultuurministers op de Raad in mei 2007.

1.2.1. Een toegevoegde waarde voor de verdere implementatie van het Europees pact voor de jeugd

In dit verband (eerste reeks vragen) wil de minister nog de volgende opmerkingen maken.

Eerlijkheidshalve moet worden vastgesteld dat de inhoud van het Europees pact voor de jeugd te weinig gekend is op het lokale bestuursniveau. Informatie en communicatie rond het jeugdcompact zou in alle lidstaten op eenzelfde manier moeten verlopen, de commissie heeft hier een belangrijke taak en zou hierbij gebruik kunnen maken van hun informatie en communicatiediensten. Dit draagt ook bij tot de vorming van een ‘Europese identiteit’.

Er zouden financiële middelen beschikbaar gesteld kunnen worden zodat het jeugdcompact echt een werkinstrument kan worden van en voor de jongeren zelf.

Het opzetten van ‘peer reviews’ met een geheugensteun en een meldpunt van goede praktijken heeft reeds op verschillende terreinen zijn waarde bewezen. Daar waar mogelijk kan expertise-uitwisseling rond dit thema in bijvoorbeeld werkprogramma's in het kader van bilaterale samenwerkingsakkoorden ingevuld worden.

De minister stelt ook voor om actie 4, punt 6, van het Europees Jeugdprogramma hiervoor te gebruiken omdat dit o.a. handelt over geïntegreerd jeugdbeleid en partnerships met lokale besturen.

1.2.2. Bevorderen van de actieve deelname van de jeugd aan de besluitvorming over jonge mensen

In dit verband (tweede reeks vragen) heeft de minister de volgende bemerkingen.

Het introduceren van informele gemengde raadsformaties (voorbeeld de Jeugdministers en de ministers bevoegd voor werkgelegenheid samenbrengen rond het Europees Jeugdcompact) kan een toegevoegde waarde betekenen voor de ontwikkeling van het jeugdbeleid in Europa.

Het is in deze misschien ook interessant om het idee van een jeugdparagraaf te onderzoeken in het Europese besluitvormingsproces.

De mogelijkheden kunnen nagegaan worden omtrent een al of niet verplichte adviesfunctie van bijvoorbeeld

beeld de nationale jeugdraden. Pijnpunt hierbij is dikwijls hun representativiteit, daarom moet ook blijvend worden gezocht naar andere instrumenten en kanalen om jongeren te raadplegen.

In deze zou ook een bestuurscultuur gecreëerd moeten worden waarbij het middenveld en betrokken actoren worden geconsulteerd. Hierbij kan gebruikt gemaakt worden van alle moderne communicatiemiddelen. De ontwikkelingen rond e-cultuur moeten van nabij gevolgd worden.

Verder zijn instrumenten die het lokale niveau stimuleren om jeugdraden en belanghebbenden bij het jeugdbeleid bij besluitvormingsprocessen te betrekken, van cruciaal belang omdat jongeren in de eerste plaats op lokaal niveau met het beleid in aanraking komen.

2. Raad Jeugd van 25 mei 2007

Voor deze Raad wordt werk gemaakt van een ontwerp-resolutie omtrent “gelijke kansen scheppen voor alle jongeren – participatie in de samenleving”. Dit kadert in het Europees jaar van gelijke kansen voor iedereen 2007.

Als tweede belangrijk element voor deze Raad wordt werk gemaakt van de conclusies over de toekomstperspectieven voor het Europees Jeugdbeleid. Het betreft onder andere de vraag aan Europees Commissaris Jan Figel en aan de Europese Commissie om voorstellen te ontwikkelen om de participatie van jongeren aan cultuur binnen Europa te verbeteren en te verbreden (bijvoorbeeld het idee om Europese jongeren voor 1 symbolische euro toegang te verschaffen tot onze ‘nationaal gesubsidieerde cultuurhuizen’). Minister Anciaux werd uitgenodigd om zijn voorstel toe te lichten voor de commissie onderwijs en cultuur van het Europees Parlement. Dit voorstel zal tevens worden toegelicht op de Raad Cultuur van 24 mei 2007.

III. TOELICHTING VAN DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN BRUSSEL BIJ HET ADVIES VAN DE RAAD VOOR CULTUUR OVER HET CULTURELE (IN) EUROPA: BEWUST OMGAAN MET DIVERSITEIT, EN SITUERING ERVAN BINNEN HET ACTIEPLAN INTERCULTURALISEREN

De *minister* herinnert eraan dat de Raad voor Cultuur op 18 november 2005 een advies indiende over culturele diversiteit. Dit advies maakt een ruime verkenning, beklemtoont de positieve mogelijkheden van diversiteit maar stelt dit ook als een urgente maatschappelijke uitdaging.

De Raad voor Cultuur wijst ook op het gevaar om diversiteit op een quasi vanzelfsprekende wijze te interpreteren als ‘bio-diversiteit’. Daartegen verwijst het advies naar een samenleving die diversiteit bij mensen en groepen vooral als rijkdom benadert. Hierbij stelt het advies vragen bij een te eenvoudige invulling van het begrip ‘representativiteit’. In het advies worden aan de minister van Cultuur ‘verre gaande maatregelen’ gevraagd om het beleid maar ook de openbare en particuliere actoren te ‘heroriënteren’. Daarbij legt het advies, in een vraag tot een parlementaire gedachtewisseling, een brug naar de actualisering van het cultuurpact.

Toen dit advies werd voorbereid en uitgebracht, werkte de minister aan een hoog tempo en in overleg met vele en diverse partners binnen de cultuur-, jeugdwerk- en sportsectoren, aan het Actieplan Interculturaliseren. Dit werd in januari 2006 te Gent voorgesteld en is momenteel volop in uitvoering. De minister voorziet trouwens in het voorjaar van 2008 een publieke terugkoppeling, een status questionis en een duidelijk vervolgtraject.

Het is belangrijk om, als reactie op dit advies, terug te grijpen naar de uitgangspunten die als basis en referentiekader voor dit actieplan werden verwoord.

Hierin wordt diversiteit gesitueerd, gedefinieerd en ook operationeel gemaakt zodat een beleidsvoering ook concreet kon starten.

1. Drempels zien, erkennen en overstijgen om tot een ontmoeting te komen

De aandacht voor interculturaliteit past volgens de minister geheel in de context van de participatiegedachte. Het cultuur-, jeugd- en sportbeleid beoogt inderdaad de zo breed en intensief mogelijke participatie van zoveel mogelijk mensen, zowel in de betekenis van ‘deelnemen’ als van ‘deel hebben’. ‘Deel hebben’ betekent vooral mee kunnen en willen beslissen en verantwoordelijkheid opnemen, bijvoorbeeld als lid van een raad van bestuur, personeelslid, vrijwilliger, trainer, kunstenaar, sporter, jeugdwerker. ‘Deelnemen’ is ‘je deel nemen’ bijvoorbeeld als publiek, lid van een vereniging of gebruiker van een dienst. Tussen deze twee soorten participatie bestaan heel wat tussenvormen.

Bij de analyse van de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport zijn er wetenschappelijke en praktijkvaststellingen. Beide wijzen uit dat bepaalde groepen (categorieën) niet vanzelfsprekend hun weg vinden naar het aanbod (deelnemen en deel hebben). Op die ‘weg naar’ worden zij geconfronteerd met drempels. Sommige groepen zijn duidelijk te omschrijven: personen met een handicap, personen die in armoede leven, personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond, personen met een relatief lage opleiding enzovoort. Zij participeren opvallend minder. Voor hen zijn de drempels hoger dan voor anderen, of de drempels zijn er zelfs alleen voor hen.

Het overheidsbeleid voor cultuur, jeugdwerk en sport wil deze drempels wegwerken. Daartoe moeten ze eerst benoemd, en vervolgens systematisch en volhardend geslecht worden. Net daarom voert de Vlaamse overheid, als aanvulling op een algemene en niet-categoriale benadering, een specifiek beleid voor bijvoorbeeld jeugd, sporters met een fysieke handicap, doven, gedetineerden enzovoort.

2. Participatie en interculturaliteit

2.1. Diversiteit als breed begrip

De link tussen participatie en diversiteit ligt voor de hand. Even vanzelfsprekend is de inhoud van het

begrip ‘diversiteit’ heel ... divers. Er zijn evenveel verschillen als er mensen zijn, zegt het cliché. Ook in een beleidscontext blijft het belangrijk om diversiteit als een breed koepelbegrip te hanteren. Vormen van diversiteit vonden al hun weg naar de beleidsrealiteit: gender, leeftijd, handicap, etnisch-culturele diversiteit, sociaal-economisch status (armoede) enzovoort. Een diversiteitsbeleid kan inderdaad niet anders dan zich fijner en concreter vertakken.

In het Actieplan Interculturaliseren staat één aspect van diversiteit centraal: de etnisch-culturele diversiteit. Dat wordt gekoppeld aan de participatie in het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid. De minister wijst erop dat er in het Vlaamse cultuur-, jeugd- en sportbeleid ook voor veel andere aspecten van diversiteit zeer bijzondere en concrete aandacht is. Maar het Actieplan Interculturaliseren focust op één bijzonder en maatschappelijk uiterst relevant aspect van diversiteit: het etnisch-culturele.

2.2. De spiegel van de Vlaamse Gemeenschap

De participatie van specifieke etnisch-culturele groepen aan het gesubsidieerde cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod (zowel deelnemen als zeker ook deel hebben) is volgens de minister geheel uit balans. Zij zijn veel minder vertegenwoordigd dan men kan verwachten in verhouding tot hun aanwezigheid in de Vlaamse bevolking. Er is sprake van een duidelijke ‘underscore’. Dit is schrijnend opvallend bij de meest fundamentele aspecten: het bereikte publiek, de aard van het aanbod en zeer zeker ook in raden van bestuur, adviesraden, bij het personeel en in de vrijwilligerswerking. Deze sectoren geven nog een overduidelijk en wat anachronistisch monocultureel beeld van Vlaanderen.

De Vlaamse bevolking vertoont intussen een ‘multicultureel’ beeld. Ongeveer 10% van de Vlamingen heeft een etnisch-cultureel diverse achtergrond. Een deel van deze groep is in Vlaanderen geboren en behoort tot de tweede, derde of soms al vierde generatie. Daarnaast leiden arbeid, gezinshereniging en het zoeken naar asiel ertoe dat er zich hier permanent nieuwkomers vestigen. Ook deze nieuwe eerste generaties proberen hun weg te vinden in onze samenleving. De verantwoordelijken voor cultuur, jeugdwerk en sport kunnen en willen niet aan de kant blijven staan. De samenleving verwacht van hen zin voor verantwoordelijkheid en concrete acties om te komen tot ‘interculturaliteit’. Dit vormt een enorme

maar boeiende uitdaging: het bevorderen van de toegankelijkheid van het cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod voor verschillende etnisch-culturele groepen in Vlaanderen.

2.3. Sociaal-economische drempels

Zonder twijfel zijn en blijven sociaal-economische drempels de belangrijkste oorzaak van het minder of niet participeren van mensen aan het gesubsidieerde cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod. De vaardigheden om eraan deel te kunnen nemen hangen nauw samen met het opleidingsniveau. Dat, samen met het inkomen, is in onze samenleving nog steeds de bepalende factor voor participatie. Dit geldt ook voor etnisch-culturele groepen in Vlaanderen. Daarbij mogen de hoge correlatie tussen bepaalde etnisch-culturele groepen (sommigen kwamen naar hier als 'gastarbeiders') en sociaal-economische drempels niet uit het oog worden verloren. Maar het Actieplan Interculturaliseren is principieel niet op sociaal-economische drempels gericht. In het bredere participatiebeleid voor cultuur, jeugdwerk en sport worden daar expliciete acties voor uitgewerkt.

2.4. Sociaal-culturele drempels: interculturaliteit

Het Actieplan Interculturaliseren richt zich op de etnisch-culturele factor. Die beschouwt de minister als een specifieke en erg belangrijke determinant voor de toegankelijkheid en participatie (en dus ook de non-participatie).

De gesubsidieerde cultuur-, jeugdwerk- en sportsector in Vlaanderen is heel 'rijk' en zeer verscheiden. Toch is de herkenbaarheid ervan voor sommige etnisch-culturele groepen heel beperkt. Dat heeft veel te maken met de wijze waarop het cultuur-, jeugdwerk- en sportveld zich presenteren, met het personeelsbeleid enz. De gevolgen zijn duidelijk: veel burgers met een etnisch-cultureel diverse achtergrond beschouwen het aanbod als irrelevant en niet voor hen. Het gaat om een vicieuze cirkel: deze groepen zijn manifest ondervertegenwoordigd als werknemer, als vrijwilliger enzovoort. Hierdoor zijn ze ook als deelnemer en als publiek nagenoeg afwezig. En vice versa.

Het Vlaams cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid (alle actoren) heeft volgens de minister nog te weinig oog voor de behoeften, gevoeligheden en interesses van etnisch-culturele groepen. Nochtans ligt daar een

enorm potentieel wat aanbod, medewerkers, deelnemers en publiek betreft. Dat is het 'offensieve' van wat we beogen: interculturaliteit verrijkt maar herijkt ook het aanbod en het beleid ter zake.

Daarnaast wordt vastgesteld dat er bij het vormgeven en verspreiden van het aanbod nauwelijks aandacht is voor cultuuruitingen van mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond. Dat is vooral het geval in de professionele kunstencentra, de landelijke organisaties voor amateurkunsten, het aanbod in musea, cultureel-erfgoedverenigingen, bibliotheken, cultuurcentra en volkshogescholen. Hier dient echter wel te worden vermeld dat het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk structureel subsidies toekent aan verenigingen van etnisch-culturele groepen.

2.5. Wat met interculturaliteit?

Het is in deze context een heikele opdracht om begrippen en referentiekaders helder en bruikbaar te beschrijven. Daarom wil de minister werken met de volgende begrippen en uitgangspunten.

Diversiteit is een ruim begrip en dekt heel wat soorten verschillen en gelijkenissen tussen en in mensen, groepen en gemeenschappen. Etnisch-culturele diversiteit is slechts één, maar wel een uiterst relevante vorm van diversiteit. De relevantie ervan is vooral sociaal-cultureel. Dit betekent dat de etnisch-culturele eigenheid zich vooral ontwikkelt bij de socialisering (opvoeding, ontwikkeling) van (jonge) mensen. Ze heeft te maken met de meest basale elementen van menselijke cultuur: communicatie (waaronder taal), gebruiken, religie of maatschappijvisies, rolverwachtingen enzovoort. De socialisering wordt dus ingrijpend bepaald door de opvoedingsomgeving.

In het Actieplan Interculturaliseren wordt gefocust op mensen, groepen en gemeenschappen die 'zijn', zich ontwikkelen, en groeien binnen een vigerende Vlaamse cultuur en een oorspronkelijk andere gemeenschapscultuur. Vandaar ook de toevoeging 'etnisch', die duidt op een volksgemeenschap met een eigen cultureel idioom. Deze mensen socialiseren zich in, en met meer dan één, etnisch-cultureel referentiekader.

Daarbij hanteert het Actieplan Interculturaliseren de hypothese dat de vigerende culturen in wat men geografisch 'West-Europa' noemt (Benelux, Groot-Brittannië, Ierland, Frankrijk, Duitsland, Denemarken,

Oostenrijk, Zwitserland) op veel punten grote gelijkenissen vertonen. Uiteraard zijn er ook grote verschillen tussen Limburgers en West-Vlamingen, Walen en Friezen, Bourgondiërs en Schotten enzovoort. Maar de gelijkenissen binnen deze cultuurparticipatieruimte worden groot geacht, zeker in vergelijking met mensen die socialiseerden in een mediterrane, Maghrebijnse, Afrikaanse, Noord-Amerikaanse of Aziatische e.a. omgeving.

Op basis hiervan definieert de minister personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond als volgt: Het zijn personen die al geruime tijd in Vlaanderen wonen en door de migratiegeschiedenis van henzelf of van hun (groot)ouders affiniteit hebben met meer dan één cultuur, waarvan één niet met West-Europa geassocieerd wordt.

Het zijn personen uit niet-West-Europese landen die zich recent vestigden in Vlaanderen, bijvoorbeeld door asiel of gezinshereniging.

Het zijn deze twee groepen die in de context van het actieplan ‘etnisch-cultureel divers’ worden beschouwd.

2.6. Interculturaliteit, waar naartoe?

Het Actieplan Interculturaliseren stimuleert processen waarin het interculturaliseren centraal staat. Het streeft naar meer interculturele ontmoetingen via de gesubsidieerde instellingen, voorzieningen en verenigingen. Het bevordert die ontmoetingen en de uitwisseling tussen etnisch-cultureel diverse sporters, trainers, jeugd- en cultuurwerkers, bestuurders, kunstenaars, gezelschappen en verenigingen met hun leden of deelnemers.

Interculturaliteit gaat steeds op zoek naar verbanden en vertrekt daarbij van het respect voor de waarde, de eigenheid en de kracht van elke cultuur. Het gaat dus niet over het opgaan van de ene cultuur in de andere. Daarbij baseert interculturaliteit zich op het geloof in de maatschappelijke, politieke, economische en sociale verrijking van de samenleving door interculturele ontmoetingen. Maar die komen er niet vanzelf.

Interculturele ontmoeting vereist een actief en wederkerig proces: stappen zetten naar elkaar, bruggen oversteken, andere invalshoeken durven hanteren. Met dat doel voor ogen opende de Vlaamse overheid

de discussie, samen met en gedragen door de sectoren. Daarom nemen zij deze verantwoordelijkheid gezamenlijk op.

2.7. Randvoorwaarden

Er zijn volgens de minister twee grote randvoorwaarden om een interculturele ontmoeting te kunnen waarmaken.

Openheid, bereidheid en verbeelding. De belangrijke aanwezigheid in Vlaanderen van mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond kan en mag niet genegeerd worden. De samenleving verplicht de cultuur-, jeugdwerk- en sportsector én de overheid na te denken over wat ‘interculturaliteit’ voor hen betekent en hoe ze zich daartegenover positioneren. Dit vraagt bereidheid en verbeelding, eigenschappen waarover de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport traditioneel ruimschoots beschikken, want ze zijn noodzakelijk om zich in de ander te verplaatsen en proactief toenadering te zoeken.

Het erkennen en herkennen van de eigenheid en identiteitsbeleving van etnisch-culturele groepen is noodzakelijk om elkaar in wederkerigheid te kunnen ontmoeten. Zonder bewustzijn van de eigen identiteit wordt de ontmoeting met eigen of met andere culturen bijna altijd problematisch. Dit behelst het respect voor én de zichtbaarheid van het erfgoed, het verenigingsleven, het jeugdwerk, gezelschappen, kunst- en cultuuruitingen van etnisch-culturele groepen.

2.8. Een integraal verhaal

Een dergelijk intercultureel beleid is bij uitstek een integraal verhaal. Het heeft pas kans op slagen als er tegelijk acties worden ondernomen op verschillende sporen. Deze sporen kunnen als volgt beschreven worden.

Investeren in een etnisch-cultureel divers én intercultureel aanbod. Investeren in een intercultureel personeelsbeleid. Investeren in interculturele bestuursorganen. Investeren in interculturele kadervorming en intercultureel vrijwilligerswerk. Investeren in interculturele adviesraden, beoordelingscommissies enzovoort. Investeren in interculturele samenwerkingsverbanden en lokale netwerken. Investeren in samenwerking met onderwijs en tewerkstelling om interculturaliteit te bevorderen.

Momenteel zijn er in Vlaanderen al initiatieven die op één of meer sporen interculturaliteit meer vorm trachten te geven, zowel binnen Cultuur, Jeugd en Sport als in andere domeinen: Tewerkstelling, Onderwijs, Welzijn enzovoort. De Vlaamse Regering tekende het gemeenschappelijke kader daarvoor uit in haar Strategisch Plan Minderheden. De doelstellingen daarvan hebben meer kans op slagen wanneer een aantal overheden en beleidsdomeinen tegelijk acties ondernemen die elkaar versterken. Hoofdstuk 6 verwijst naar deze ondersteunende partners.

Tot slot dient een beleid voor interculturalisering versterkt te worden door in het internationale cultuur-, jeugd- en sportbeleid prioritair aandacht te geven aan samenwerking met de landen vanwaar mensen naar Vlaanderen emigreerden of emigreren. Het is van belang uitwisseling tot stand te brengen met cultuuruitingen van migratielanden, wat de culturele processen en producten van die landen zichtbaarder zal maken. Dit zal de kennis over en de waardering voor de culturen uit de herkomstlanden van vele etnisch-culturele groepen in Vlaanderen bevorderen.

3. Een gedeelde en gezamenlijke verantwoordelijkheid

Het actieplan is een gezamenlijk project, de vrucht van een intensieve samenwerking. Dat hoort zo: interculturaliteit kan pas slagen als elke speler in het veld zijn verantwoordelijkheid opneemt, ieder vanuit zijn eigenheid en specifieke rol.

3.1. De particuliere sector

De particuliere cultuur-, jeugdwerk- en sportsectoren in Vlaanderen bestrijken een heel breed gamma aan initiatieven. De organisaties beschikken over een grote autonomie, ook in het omgaan met etnisch-culturele diversiteit. Toch zijn er wat betreft verschillen. Sommige particuliere initiatieven zijn door de overheid zelf opgericht. Andere bekleden een unieke positie in het cultuur-, jeugdwerk- of sportlandschap. Zij profileren zich meer als voorzieningen. Sommigen krijgen duidelijk meer middelen. Het spreekt voor zich dat een overheid bepaalde initiatieven meer kan aansturen dan andere.

Op basis van die unieke positie vindt de overheid dat een aantal initiatieven een specifieke verantwoordelijkheid heeft in het opzetten van en het zich concreet

engageren voor interculturaliseringsprocessen. Dat is in het bijzonder het geval voor steunpunten; grote cultuurhuizen; het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds; een aantal intermediaire organisaties; de landelijke organisaties voor amateurkunsten; de volkshogescholen; en sommige cultuurcentra en bibliotheken. In hoofdstuk vier van het Actieplan Interculturaliseren wordt deze opsomming gedetailleerd aangevuld.

De gezelschappen in de kunsten, de sociaal-culturele, erfgoed-, sport- en jeugdverenigingen zijn vooral belangrijke plaatsen voor authentieke beleving. Ze zijn de emanatie van eigen initiatief en overtuiging. Ze vormen de veruitwendiging van particuliere maatschappelijke projecten. Hier ligt de kern van het maatschappelijk middenveld. Emancipatie en empowerment staan hier centraal, maar vertrekkend vanuit een eigen- en zelfgedefinieerd maatschappelijk project. Juist daarom moeten verenigingen blijven werken vanuit hun eigenheid. Maar tegelijkertijd zijn zij óók en vooral plaatsen voor verbindingen en netwerking, ze stimuleren de interculturele ontmoeting en dragen daardoor bij aan interculturaliteit. Deze twee sporen zijn prachtig aanvullend: de eerste doelstelling bevordert de binding en de identiteitsvorming. De tweede benadrukt en stimuleert de bridging, de verbinding met andere groepen en structuren in de samenleving.

3.2. De individuen

Kunstenaars, topsporters, jeugdwerkers, trainers enzovoort kunnen als persoon een grote uitstraling en veel impact hebben. Daarom zijn ook zij belangrijke bondgenoten bij de ontwikkeling van interculturele processen. Uiteraard is het niet de bedoeling dat het overheidsbeleid dit zal (of zelfs kan) sturen. Toch hoopt het Actieplan Interculturaliseren dat zoveel mogelijk mensen vanuit hun eigen specifieke kracht mee ambassadeur willen zijn voor meer interculturalisering.

3.3. De Vlaamse overheid voor Cultuur, Jeugdwerk en Sport

De Vlaamse overheid is een speler samen met andere spelers (organisaties, individuen, andere besturen). Dit betekent dat zij in een dynamische omgeving haar rol door samenwerking en in samenspraak vorm dient te geven. Dit doet ze op het vlak van haar

kernopdrachten: de ontwikkeling van een strategisch conceptueel kader, de uitbouw van een basisinstrumentarium, monitoring en het stimuleren van de kwaliteit van het aanbod en de dienstverlening.

Ook op het vlak van de interculturele ontmoeting heeft de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie. De opmaak van dit actieplan is slechts een eerste stap in de verdere uitbouw van een beleid ter zake. De Vlaamse overheid heeft de opdracht interculturalisering waar te maken in haar eigen aanwerving- en personeelsbeleid. Het vormingsbeleid dient daarenboven zowel mensen te sensibiliseren voor interculturalisering als mee de voorwaarden te scheppen om deze ontmoeting te internaliseren.

Beoordelingscommissies spelen volgens de minister een essentiële rol in de besluitvorming. Het is hun taak om met de nodige interculturele competentie en urgentie uitspraken te doen over beleidsplannen, projecten enzovoort, met specifieke aandacht voor etnisch-culturele diversiteit en interculturaliteit.

3.4. Lokale overheden

Lokale besturen staan centraal in de vertaling en toepassing van het diversiteits- en interculturaliseringsverhaal. Zij staan dichter dan wie ook bij de lokale bevolking. Ze hebben de opdracht – en kunnen in hun middelen en mogelijkheden kiezen – om hun cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid zo goed mogelijk te laten inspelen op de diversiteit binnen hun bevolking. Die diversiteit toont een complexe gelaagdheid, met factoren als het sociaaleconomische, het etnisch-culturele, leeftijd, gezondheid enzovoort. De aandacht voor etnisch-culturele diversiteit en de vertaling daarvan in een lokaal beleid is in die brede context een belangrijke maatschappelijke en dus politieke keuze.

Voor een lokaal bestuur kadert het cultuur-, jeugd- en sportbeleid in de algemene opdracht die het ten aanzien van al zijn inwoners heeft, en die onder meer garanties inhoudt – en dus verwachtingen schept – inzake de individuele ontplooiingskansen, de leefbaarheid van de omgeving, de openbare orde en de gezondheid. Daardoor heeft elk van deze drie beleidsdomeinen raakvlakken met andere en kunnen er gemakkelijk dwarsverbanden aangelegd worden.

De diensten en ambtenaren voor cultuur, jeugd en sport hebben veel kansen om onderling te overleggen en gemeenschappelijke initiatieven te nemen.

De stimulans daartoe komt vaak van de betrokken schepen(en). De Vlaamse regelgeving moedigt die benadering meer dan vroeger aan.

Het opstarten van processen en projecten die de interculturaliteit binnen onze sectoren stimuleren, gebeurt echter ook in samenwerking met of op initiatief van andere sectoren: welzijn, toerisme, tewerkstelling of onderwijs. Bij al deze sectoren en domeinen zijn zowel gemeentelijke als particuliere actoren betrokken. De lokale dwarsverbanden tussen al deze actoren zijn cruciaal in het ontwikkelen en initiëren van interculturele projecten en processen in de cultuur-, jeugd- en sportsector.

Het is belangrijk dat de lokale overheden deze interne afstemming stimuleren, zodat de ambtenaren voor cultuur, jeugd en sport overleggen met hun collega's van de andere sectoren. Die afstemming zou in de verschillende beleidsplannen en bestuursbeslissingen aanwezig moeten zijn. Om een overzicht te krijgen van een bepaald onderdeel in het diversiteitsbeleid, zoals interculturaliteit, kunnen de initiatieven en processen in een specifiek plan gebundeld worden. In een aantal gemeenten kan een gemeentelijke integratieambtenaar dat overzicht bewaken, terwijl elders de cultuurbeleidscoördinator die rol opneemt voor de cultuur-, jeugd- en sportsector.

De lokale overheid heeft een stimulerende en coördinerende functie ten aanzien van initiatieven van derden. Zij kan via haar subsidiebeleid direct en indirect verenigingen, groepen, clubs en organisaties stimuleren en ondersteunen, voor initiatieven die het diversiteitsbeleid ten goede komen en waar bewoners bij betrokken zijn.

De lokale overheid heeft er alle belang bij dat de interculturele projecten en processen georganiseerd worden in overleg en samenspraak met de verschillende doelgroepen in de gemeente en met de lokale verenigingen en actoren die met hen werken en/of hen vertegenwoordigen. De ondersteuning van die lokale verenigingen en actoren biedt hiervoor een belangrijke hefboom.

4. Hoe moet het verder met de interculturaliteit?

Het beleid inzake interculturaliseren is volgens de minister momenteel in volle uitvoering. Na de publicatie en voorstelling van het Actieplan Interculturaliseren, volgden in de zomer van 2006 nog sectorale

brochures, waarin specifiek voor de sectoren sport, kunsten en erfgoed, jeugdwerk en sociaal-cultureel werk, een samenvatting van de algemene maar ook sectorspecifieke elementen werd geboden.

Ondertussen maakte de Karel de Grote-Hogeschool een round up van de betrokken sectoren, waarin zij zichzelf positioneerden t.o.v. interculturaliteit. Dit onderzoek is recent afgerond en wordt nog voor de zomer 2007 teruggekoppeld naar de verschillende sectoren.

In het voorjaar van 2008 plant de minister een tweede publiek moment, waarbij kritisch wordt teruggeblikt op de voorbije twee jaren. Hij beschouwt dit als een moment van tussentijdse evaluatie, want het actieplan loopt tot en met het voorjaar van 2009.

In een structureel perspectief wil de minister interculturaliteit ook een plaats geven in het nieuwe participatiedecreet. Zo wordt deze beleidsaandacht niet alleen in de al bestaande decreten toegepast, maar krijgt ze ook een expliciete verankering in het flankerende beleid. Zo is de cirkel gesloten, want van bij aanvang heeft de minister interculturaliteit en bij uitbreiding diversiteit, structureel gekoppeld aan zijn aandacht voor de verbreding en verdieping van de maatschappelijke en dus ook cultuur-, jeugdwerk- en sportparticipatie.

De minister is graag bereid om in te gaan op een debat actualisering van het cultuurpact. Hij verwijst hierbij graag naar zijn voorstellen om dit pact uit te breiden tot een 'intercultuurpact'. Zijn inspanningen m.b.t. interculturaliteit zijn hierop al een duidelijke voorafname.

IV. ALGEMENE BESPREKING BETREFFENDE DE ASPECTEN CULTUUR EN JEUGD

1. Opmerkingen van de commissieleden

De heer *Jan Loones* apprecieert dat de Vlaamse Regering ook op cultureel vlak een Vlaamse vinger aan de Europese pols houdt. Het initiatief van de minister voor de toegankelijkheid toont aan hoe dicht Europa bij Vlaanderen staat. Ook aangaande volkscultuur en Unesco-erfgoed waardeert de spreker dat de minister het Europese beleid in zijn eigen beleid betreft.

Mevrouw *Sabine Poleyn* heeft begrepen dat minister Anciaux momenteel België vertegenwoordigt bij het

Europese overleg over Jeugd. De minister heeft op de bijeenkomst van 16 februari 2007 een uiteenzetting gehouden over hoe de participatie van jongeren via cultuur kan gestimuleerd worden. De minister heeft voorgesteld om de toegangsprijs voor jongeren in alle Europese musea op 1 euro te brengen.

De spreker vindt het positief dat de minister cultuur ziet als een manier van uitwisseling, kennismaking en ontmoetingen tussen jongeren en als promotiemiddel om de participatie van jongeren in de bredere gemeenschap te stimuleren. De cultuur biedt inderdaad heel wat laagdrempelige kansen. Anderzijds meent de spreker dat er ook in andere beleidsdomeinen mogelijkheden zijn om jongeren meerwaarde te bieden en hun participatie te stimuleren. Ze denkt onder meer aan de arbeidsmarkt. De jeugdwerkloosheid is een probleem. Heeft de minister plannen om het op het Europese overleg over Jeugd te hebben over de toepassing van de eerder verworven competenties (EVC) in jeugdwerk of ander vrijwilligerswerk van jongeren. Dat geeft jongeren die zonder diploma de school verlaten, meer kansen op de arbeidsmarkt. Kortom, de spreker vindt ook het economische aspect belangrijk voor de participatie van jongeren. Kan de EVC een aanleiding zijn om daarover op Europees vlak te overleggen?

Vlaanderen werkt met het concept van brede school. Het is goed om jongeren te stimuleren om te participeren in verenigingen. Een andere invulling van brede school kan zijn om jongeren te stimuleren om vrijwillig en buiten de schooluren, maar toch wel via de school, stage te lopen, bijvoorbeeld in een bedrijf of een instelling. Het is interessant om te vernemen of ook in de andere landen initiatieven in die aard genomen kunnen worden.

Een derde kans om de participatie te stimuleren heeft te maken met het internationale aspect van het jeugdwerk. Het jeugdbeleid tracht de internationale dimensie van jeugdverenigingen te stimuleren. De spreker denkt dat het in praktijk vooral gaat over overleg of uitwisseling met groepen uit andere continenten. Zijn er geen bijkomende kansen in Europa of zelfs in Wallonië? Uitwisselingsprojecten zijn immers een vorm van contact tussen de Europese jongeren. Dat kan de betrokkenheid met de Europese gemeenschap ten goede komen.

Heeft de minister zijn voorstel voor museabezoek tegen 1 euro al concreter gemaakt? De CJP-kaart en de leerlingenkaart van Klasse bestaan al. Zal de minister het nieuwe initiatief daaraan koppelen?

Mevrouw Poleyn is het ermee eens dat informatie en communicatie over het Jeugdcompact zoveel mogelijk lokaal en zeer breed gestimuleerd moeten worden. Wat er met peer reviews met een geheugensteun en een meldpunt van goede praktijken werd bedoeld, is niet duidelijk. Kan de minister daarbij enige toelichting verstrekken?

Het is zeer positief dat de minister werkt aan informele gemengde raadsformaties waarbinnen ministers voor Jeugd en ministers voor andere beleidsdomeinen samen om de tafel zitten over het Europese Jeugdcompact.

Over de zogenaamde jeugdparagraaf te onderzoeken binnen het Europese besluitvormingsproces, is het lid niet zo enthousiast. Ze ziet meer heil in de JOKER – jongeren- en kindeffectenrapporten – dat als model aan andere Europese landen kan worden voorgelegd. Het zijn verschillende instrumenten, die niet door elkaar mogen worden gehaald.

Mevrouw Poleyn acht het wel raadzaam om de representativiteit van de jeugdraden te laten onderzoeken. Het is nog steeds moeilijk om binnen een jeugdraad zowel op het nationale, Vlaamse en lokale niveau niet alleen mensen uit het klassieke jeugdwerk vertegenwoordigd te zien, maar ook de individuele jongere. Is daarnaar al onderzoek gevoerd of zijn er interessante ervaringen ter zake? Dit gegeven lijkt haar in elk geval relevanter dan de jeugdparagraaf.

Minister Bert Anciaux stelt dat de jeugdparagraaf louter voor het Europese besluitvormingsproces wel degelijk interessant zou zijn. Mevrouw Poleyn vraagt zich alsnog af of de idee van de JOKER niet interessanter is en wat het verschil zou zijn. De minister stelt dat de bedoeling dezelfde is als wat zij vooropstelt.

Mevrouw Sabine Poleyn juicht ten slotte toe dat de minister het lokale niveau wil stimuleren om de jeugdraden bij het lokale besluitvormingsproces te betrekken.

De heer Erik Arckens refereert aan zijn interpellatie over de problemen met betrekking tot de participatie van één euro voor museumbezoek. Hij kondigt aan dat hij er bij indiending van het Participatiedecreet nog dieper zal op ingaan.

Vervolgens gaat hij even terug op wat de heer Johan Sanctorum recent zei over Europa, vanuit de Duitse invalshoek. Er is een culturele beweging die ‘ein Schlusstrich’ onder het verleden wil zetten. Dat lijkt hem goed voor een bepaalde periode. Het hele concept van de Duitse cultuur, die 60 jaar werd opgelegd, van romantiek tot alles wat maar enigszins zou

kunnen verwijzen of verwezen hebben naar de Duitse Gemeinschaft-idee, wordt dus afgesloten. Zo ontstaat er een vorm van leeg identiteitsbesef. Naar analogie vreest het lid dat de afstand van Vlaanderen naar Europa ook te groot is, hoewel dat op papier mooi lijkt met teksten van ons die helemaal dezelfde richting uitgaan. Er zijn geen tussenniveaus en die leegte zouden de ‘culturelen’ die zich in dat niet-identitair Europa thuis voelen wel eens kunnen opvullen.

De heer Arckens stelt dat zijn fundamentele kritiek gericht is op het feit dat de minister twee begrippen van cultuur in de nota door elkaar haalt: cultuur als samenlevingsvorm en cultuur als dusdanig. Hij verwart de sociologische definitie met cultuur als gegeven op zichzelf.

Het lid volgt ook de uitspraak van Lao Tse die in antwoord op de vraag of hij nog iets wilde bereiken op het einde van zijn leven, zei dat hij “de woorden hun ware identiteit wilde teruggeven.” Daarmee toonde hij volgens hem aan dat er al op grote schaal aan semantische manipulatie werd gedaan. De heer Arckens verwijt de minister als dusdanig niets, maar stelt dat het intussen wel gebeurt. Zelf stelt hij een grote voorstander te zijn van een ruime culturele diversiteit, in de zin van maximale participatie, voldoende groot aanbod van cultuur zelf. Hij ziet echter ook dat dit debat vermengd wordt met de sociologische definitie van cultuur, waar het interculturele aspect speelt. Dat vloeit in de tekst handig en naadloos over in elkaar. Culturele versmelting kan volgens de tekst enkel als die culturen zeer dicht bij elkaar komen.

2. Repliek van minister Bert Anciaux

De minister repliceert tegenover de heer Arckens dat hij de verscheidenheid waardeert omwille van de verscheidenheid en omwille van de identiteit van een bepaalde culturele uiting. Niemand hoeft voor hem op de ander te gaan lijken, noch moeten culturen heel dicht bij elkaar gaan staan.

De heer Erik Arckens beweert dat de term interculturaliteit toch in die richting wijst, maar minister Bert Anciaux weerlegt dat ten stelligste. Hij definieert interculturaliteit als een pluralisme, namelijk het actief waarderen van verscheidenheid.

De heer Erik Arckens vraagt om in die zin dan het begrip ‘verscheidenheid’ nader toe te lichten.

Daarop stelt minister Bert Anciaux dat er diversiteit binnen cultuur is en daarnaast ook de culturele

diversiteit. Ze bestaan voor hem beide en zijn ook beide belangrijk. Ze zijn in het participatiebeleid ook allebei aanwezig. Binnen één culturele stroming of cultuur moet er een aanbod zijn dat voldoende of zo divers mogelijk is om het mogelijk te maken dat iedereen binnen die cultuurgemeenschap aan het culturele gebeuren deelneemt. Daarnaast is de minister ervan overtuigd dat culturele diversiteit een positief gegeven is en meer behelst dan diversiteit binnen een cultuur. Het betekent dat binnen één gemeenschap, bijvoorbeeld de Vlaamse, verschillende culturen aan bod kunnen komen.

De heer *Erik Arckens* vindt dat de minister participatie en interculturaliteit wel heel dicht bij elkaar brengt. Minister *Bert Anciaux* legt uit dat interculturaliteit volgens hem een noodzaak is om meer participatie te verkrijgen van groepen met een eigen culturele identiteit. De heer *Erik Arckens* zou dit eerder binnen een sociale context zien. De minister beaamt dat het inderdaad als een sociaalcultureel gegeven kan worden beschouwd. Mevrouw *Sabine Poleyn* benadrukt dat binnen de interculturaliteit de identiteit zich meer expliciteert. Ze wijst de heer *Arckens* er ook op dat de zogenaamde ‘Gemeinschaft’ in Duitsland tegenover de ‘Gesellschaft’ stond, en dat in een meer sociaaleconomische sfeer dan in een culturele.

Betreffende participatie stelt minister *Bert Anciaux* dat in eerste instantie de grotere toegankelijkheid essentieel is. Vervolgens legt hij uit dat in februari de idee van participatie van jongeren werd aangebracht. Tijdens de raad Cultuur en de raad Jeugd van eind mei 2007 zou de één-euro-idee opnieuw aan bod moeten komen. Tegen die tijd wil de minister een uitgewerkt voorstel kunnen voorleggen. Het onderzoek daarvoor loopt intussen en de minister had gehoopt dat de commissie zou meedenken in dit verband, maar ze vraagt om een concreet voorstel. Hij beaamt dat er ook buiten de culturele context nog heel wat kan gebeuren om de participatie van jongeren aan de besluitvorming te verhogen. De zogenaamde elders verworven competentie kan sterk bijdragen tot een grotere participatie aan de samenleving. Het klasieke diplomadenken blijft belangrijk, zo stelt hij, maar de elders verworven competenties winnen aan belang om de kwaliteit van mensen te duiden. Ook economisch heeft dit zijn belang voor de participatie van jongeren.

Brede school is voor de minister een heel ‘breed’ begrip. Eén aspect daarbinnen behelst het warm maken van jongeren voor het verenigingsleven vanuit de schoolcontext. Er zijn vanzelfsprekend nog

heel wat andere domeinen waar die doelstelling kan gelden. Hij ondersteunt dit vanuit zijn bevoegdheid Jeugdbeleid en denkt daarbij onder meer aan stages die buiten schoolverband en op vrijwillige basis worden georganiseerd met het bedrijfs- en verenigingsleven. Hij zal de naar voren geschoven visies in elke geval meenemen en nagaan hoe daaromtrent actie kan worden ondernomen.

Inzake het jeugdwerk zelf en de uitwisselingsprojecten vermeldt de minister dat hij een actieplan aan het opstellen is om na te gaan hoe er in samenwerking met de Franse Gemeenschap projecten kunnen worden ontwikkeld in het kader van jeugd en cultuur. Recent werd ook sport aan dat lijstje toegevoegd. Zo’n cultureel actieplan wil de minister binnen deze legislatuur realiseren. Hij merkt ook op dat er binnen Europa al heel wat uitwisselingsprogramma’s vanuit het georganiseerde jeugdwerk bestaan en vraagt zich zelfs af of er buiten Europa wel zo veel gebeurt. Daar beperkt zich dat tot de eigen internationale organisaties.

Minister *Anciaux* verklaart dat de peer reviews te maken hebben met werkgroepen waar de zaken worden bekeken door collega’s, of ‘gelijken’ zoals ‘peer’ letterlijk betekent.

Hij herhaalt dat hij tegen mei 2007 een concreet voorstel wil uitwerken voor de ‘één-euro-participatie’ die rekening houdt met wat er hier – niet internationaal: van het Europese CJP blijft niet veel over – al bestaat aan kortingsmogelijkheden, zoals de CJP-kaart of leerlingenkaart. De idee moet eenvoudiger en tegelijk ruimer zijn en zal niet werken met nog maar eens een nieuwe kaart. Het zou op basis van de identiteitskaart werken.

De jeugdparagraaf is zeker geen tegenstelling met het JOKER. Op de Europese raad voor Jeugd werd in 2001 het Witboek goedgekeurd, was dat de revolutionaire bijdrage. Alle aspecten die ermee te maken hebben ressorteren onder de bepaling van de jeugdparagraaf. Die is iets minder aan procedures gebonden of aan hoe iets wordt gerealiseerd, maar ziet erop toe dat bij elke belangrijke Europese beslissing op zijn minst wordt aangegeven welke de invloed zal zijn op jongeren en kinderen. Het is dus eigenlijk een louter politiek instrument en heeft niet de bedoeling de bestaande toetsingen in vraag te stellen, maar wel om ze te versterken.

De minister stelt dat hij al herhaaldelijk op Europees niveau heeft gepolst in hoeverre men het probleem

van de representativiteit in jeugdraden ook aanvoelt in andere landen. Er komt weinig respons, zegt de minister. De jeugdraden bestaan al sinds de jaren zeventig en zijn nog altijd de belangrijkste gesprekspartners voor het beleid en men ziet in dat de representativiteit inderdaad in het gedrang kan komen. Hij ervaart echter dat de Vlaamse Gemeenschap, meer dan vele andere landen, een traditie heeft inzake de jeugdraden. In vele landen bestond de consultatie van de jeugd met betrekking tot het Witboek erin dat groepen vanuit steden of regeringen werden aangeduid. Dat is hier uiteraard ook ooit gebeurd toen prins Filip voor de evaluatie van bepaalde Europese projecten een ‘representatieve schaal’ van de jeugd bij zich riep. Die reflectiegroep bestond uit één of twee mensen per provincie. De minister stelt dat hij toen ook grote vragen had bij de representativiteit. In elk geval stellen de problemen waarmee men zich hier geconfronteerd ziet, zich nog lang niet in andere landen.

Ten slotte merkt minister Anciaux op dat het laatste dat hij wil een leeg identiteitsbesef is. Een van zijn grote kritieken ten aanzien van Europa is dat het te weinig sociaal en te weinig cultureel is, zo stelt hij. Cultuur beschouwt hij dan precies als een invulling van het identiteitsbesef.

De heer *Erik Arckens* vraagt of de minister zich als flamingant nooit heeft afgevraagd waarom de cultuurpauzen uit Vlaanderen door het Belgische establishment onmiddellijk gerecupereerd en geridderd worden? De *minister* antwoordt dat hij zich net zo goed de vraag heeft gesteld waarom die heren zich zo snel hebben laten verknechten door geridderd te worden. Hij weet evenwel niet wat dit met Europa te maken heeft. De heer *Arckens* licht toe dat als kunstenaars hun avant garde en hun eigenheid au sérieux nemen, ze dat niet laten gebeuren. Ze maken al deel uit van een bepaald establishment dat juist de culturele diversiteit die er al zou moeten zijn op federaal niveau vertegenwoordigen. Maar ze laten zich recupereren. Ze zijn ook de eersten om alles wat met identiteit te maken heeft, aan de muur te nagelen. De *minister* stelt het daarmee volkomen eens te zijn, maar zegt dat het Europa waarvoor gevochten is, een Europa van vele volkeren en culturen is, en niet het grijze vlak dat men ervan wil maken.

V. TOELICHTING VAN DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME BIJ HET VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING ‘VLAAMSE VINGER AAN DE EUROPESE POLS’ EN HET VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE RICHTLIJN ‘TELEVISIE ZONDER GRENZEN’

1. Stand van de procedure – traject tot nog toe

Minister *Geert Bourgeois* deelt mee dat dit voorstel van richtlijn wordt behandeld volgens de medebeslissingsprocedure. De Commissie keurde op 29 maart 2007 een gewijzigd voorstel goed, dat verder nog niet werd besproken.

Over de meeste onderwerpen liggen de standpunten van de drie instellingen zeer dicht bij elkaar. Het Duits voorzitterschap blijft ervan overtuigd dat op de Raad Onderwijs, Jeugd en Cultuur van 24 mei 2007 een politiek akkoord kan worden bereikt over een tekst die vooraf werd onderhandeld met het Europees Parlement.

Uit contacten met het Europees Parlement maakt het Duits voorzitterschap op dat deze werkwijze haalbaar is. Het Europees Parlement moet wel de nodige tijd krijgen om zijn werkzaamheden te coördineren. In eerste lezing werd het voorstel behandeld in niet minder dan zes verschillende EP-commissies, waarvan de commissie Cultuur de belangrijkste is.

Op het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (Coreper) van 30 maart 2007 werd dan ook een tekstvoorstel van het voorzitterschap aangenomen, dat met het oog op het bereiken van een snel informeel akkoord aan het Europees Parlement werd bezorgd.

Op 11 en 12 april 2007 werd het voorstel besproken in de commissie Cultuur van het Europees Parlement.

2. Stand van de procedure – toekomstig traject

Op 24 mei 2007 zal de Raad Onderwijs, Jeugd en Cultuur zich uitspreken over de richtlijn (gemeen-

schappelijk standpunt). Als er intussen een informeel akkoord is over het voorstel tussen de Raad en het Europees Parlement, kan de tweede lezing in het Europees Parlement relatief snel gaan. De tweede lezing is dan eigenlijk een formaliteit. Het aannemen van de richtlijn wordt dan verwacht in de tweede helft van 2007.

Wanneer er geen informeel akkoord is, kan de procedure echter nog lang aanslepen. Er zijn drie mogelijke scenario's.

Het Europees Parlement kan het gemeenschappelijk standpunt verwerpen. De tekst is dan niet aangenomen. Het Europees Parlement kan de tekst toch nog goedkeuren. De tekst is dan wel aangenomen. Het Europees Parlement kan het gemeenschappelijk standpunt ook amenderen. In dat geval moet de Raad zich opnieuw uitspreken over de geamendeerde tekst. Keurt de Raad alle amendementen goed, is de tekst aangenomen. Neemt de Raad niet alle amendementen aan, dan zal het voorstel verder worden behandeld in een bemiddelingscomité dat paritair is samengesteld uit leden van de Raad (een hoge ambtenaar per lidstaat) en leden van het Europees Parlement.

Wanneer, en of de richtlijn dan zal worden aangenomen, valt moeilijk te zeggen. Het Duits voorzitterschap is wel van mening dat een informeel akkoord tussen de Raad en het Europees Parlement mogelijk is en dat de richtlijn dus nog dit jaar zal worden aangenomen.

3. Waarover is nog discussie, en wat is het standpunt van de Vlaamse Gemeenschap?

3.1. Het oorspronglandbeginsel

Een afwijking op het oorspronglandbeginsel werd diverse malen door België bepleit in de Raadswerkgroep Audiovisueel, ook door Zweden, Ierland e.a. België diende zelfs een verregaand amendement ter zake in (nr. 7), dat ertoe strekt een afwijking op het oorspronglandbeginsel in te schrijven voor uitzendingen die hoofdzakelijk of uitsluitend gericht zijn op het publiek in een andere lidstaat dan degene waar de omroep gevestigd is. Dit idee werd echter zeer negatief onthaald door zowel de Commissie als de juridische dienst van de Raad. In de aanloop naar de 'general approach' van de Raad op 13 november 2006

verloor België alle steun voor dit amendement. Ook compromisvoorstellen van Zweden en Ierland kregen in de Raad geen enkele steun.

De beperkte afwijkingsmogelijkheid van het oorspronglandbeginsel die nu vervat is in de general approach, bestaat uit een procedure in twee stappen (artikel 3 van de richtlijn). Er wordt voorzien in bilateraal overleg tussen lidstaten. Als dat geen resultaat heeft, kan de Commissie bindende maatregelen nemen.

In de tekst van het Europees Parlement wordt de zwakke afwijkingsmogelijkheid die in de general approach was opgenomen, nog afgezwakt. Het Europees Parlement beperkt de mogelijkheden voor de ontvangende lidstaat om maatregelen te nemen tegen een omroep uit een andere lidstaat, tot fraude of misbruik. In Berlijn bleek echter dat geen enkele lidstaat (op Luxemburg na) bereid was om het Europees Parlement te volgen, en om in de bepalingen betreffende de jurisdictie (artikelen en het overwegend gedeelte) nog wijzigingen aan te brengen. Dit is immers een compromistekst die zeer moeizaam tot stand is gekomen.

Het tekstvoorstel dat werd aangenomen op Coreper van 30 maart 2007 is voor wat betreft de jurisdictie dan ook op één zin na de tekst van de general approach. Er kwam enkel nog een toevoeging in artikel 3 "provided that such rules are in compliance with Community law." Vlaanderen zal de bepalingen over de jurisdictie aanvaarden net zoals bijna alle lidstaten dat doen. Niet elk land is even enthousiast. Het is een aanvaardbaar compromis, maar ook niet meer dan dat.

3.2. Toegang voor personen met een audiovisuele handicap

Het Europees Parlement stelde in amendement nr. 135 voor om in artikel 3 op te nemen dat de lidstaten gepaste maatregelen moeten nemen om te verzekeren dat audiovisuele mediadiensten onder hun bevoegdheid geleidelijk toegankelijk gemaakt worden voor mensen met een visuele of auditieve beperking. Op de informele raad te Berlijn bleek dat alle lidstaten dit principe steunen. Een groot aantal lidstaten stelde zich echter vragen over de economische haalbaarheid van dit artikel, en was daarom voorstander om dit te verplaatsen naar de overwegingen. Bovendien staat ook de openbare omroep van de Franse Gemeen-

schap vandaag nog lang niet zo ver met ondertiteling voor doven en slechthorenden als de VRT.

In de tekst die op 30 maart door Coreper werd goedgekeurd, stelt het overwegend gedeelte 46, d: “(...) De lidstaten dienen de onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten aan te sporen om er voor te zorgen dat hun diensten, gefaseerd en waar uitvoerbaar, toegankelijk worden voor personen met een visuele of een auditieve handicap.”

De Vlaamse Gemeenschap had dit liever in het corpus van de tekst gezien in plaats van in het overwegend gedeelte. De Franse Gemeenschap alsook een meerderheid van de lidstaten in de audiovisuele werkgroep vinden dat een vermelding in de overwegingen volstaat.

Het Duitse Voorzitterschap heeft voor Coreper nog afgetoetst of het niet mogelijk was om deze bepaling toch als een artikel te formuleren. Dit is niet gelukt, het blijft bij een overweging. De Vlaamse Gemeenschap heeft dit moeten aanvaarden. We mogen echter niet vergeten dat in het oorspronkelijke voorstel van de Commissie en in de general approach van 15 november 2006 van een ‘access for disabled persons’ nog helemaal géén sprake was.

3.3. Korte berichtgeving

Zowel het oorspronkelijk Commissievoorstel als de general approach van de Raad bevatten een regeling van de vrije nieuwsgaring voor korte berichtgeving. Deze regeling geldt echter enkel voor de grensoverschrijdende toepassing van de vrije nieuwsgaring.

In de general approach werd overeen gekomen dat elke omroep toegang heeft – tegen eerlijke, redelijke en niet-discriminerende voorwaarden – tot evenementen van groot openbaar belang met het oog op korte berichtgeving.

Volgens de meest recente tekst, goedgekeurd door Coreper op 30 maart 2007, mogen de betrokken fragmenten niet langer zijn dan 90 seconden, en mogen zij alleen gebruikt worden in algemene nieuwsprogramma's. Daarvan worden de thematische programma's, bijvoorbeeld sportprogramma's, uitgesloten. Deze tekst is merkkelijk strenger dan de Vlaamse regelgeving, waar de korte berichtgeving tot 15 minuten kan duren, en niet enkel in journaals maar ook in regelmatig geprogrammeerde actualiteitenprogramma's

kan gebruikt worden (artikel 157 en volgende van de mediadecreten). Voor wat de grensoverschrijdende toepassingen betreft, zullen deze regels moeten worden aangepast aan de tekst van de richtlijn.

België is er niet in geslaagd de 90-secondenregeling uit de richtlijn te krijgen, want we waren de enige lidstaat die daar problemen mee had.

Het oorspronglandbeginsel is van toepassing op zowel de toegang tot als het gebruik van de fragmenten. Dit betekent dat wanneer een omroep uit een andere lidstaat een korte berichtgeving wil brengen over een evenement waarop een Vlaamse omroep de exclusieve rechten heeft, dan de Vlaamse regelgeving geldt voor wat betreft de toegangsmogelijkheden van deze omroep tot het signaal. Voor wat het uitzenden van de korte berichtgeving zelf betreft, geldt het recht uit het land van oorsprong van de betrokken omroep. Omgekeerd betekent dit dat wanneer een Vlaamse omroep zijn recht op vrije nieuwsgaring gaat uitoefenen in een andere lidstaat, de uitzending van het betrokken fragment geregeld wordt door de eigen (soepele) Vlaamse regelgeving.

3.4. Reclame bij kinderprogramma's

België heeft er steeds naar gestreefd om een verbod in te voeren op het onderbreken van kinderprogramma's voor reclame. Daartoe werd ook een amendement ingediend (nr. 15). Op de Raad cultuur en audiovisueel van 13 november 2006 stelde België dat kinderprogramma's niet mogen worden onderbroken voor reclame, net als televisiejournaals. België werd hierin niet gevolgd, noch in de general approach van de Raad, noch in de tekst van het Europees Parlement. Ook de nieuwe tekst van de Commissie laat onderbrekingen van kinderprogramma's voor reclame toe. Het is niet realistisch te verwachten dat daarin nog verandering komt.

Het oorspronkelijk Commissievoorstel liet toe dat programma's elke 35 minuten voor reclame onderbroken worden. De general approach van de Raad en de tekst van het Europees Parlement laten onderbrekingen toe om de 30 minuten. België heeft zich daar tegen verzet, maar stond hierin volledig geïsoleerd.

Ieder land kan nog wel de bescherming van minderjarigen tegen overmatige reclame verzekeren. Je mag immers altijd strenger zijn dan de richtlijn. In Vlaanderen blijven we trouwens nog altijd strenger, door-

dat onderbrekingen van kinderprogramma's voor reclame momenteel niet zijn toegestaan.

3.5. Definitie van onafhankelijke producenten

Een amendement van het Europees Parlement (nr. 137) bepaalde in artikel 6 dat lidstaten bij de definitie van 'onafhankelijke producenten' rekening moeten houden met de volgende drie criteria: eigendom van het productiebedrijf en eigendomsrechten van het productiebedrijf, aantal programma's dat wordt geleverd aan éénzelfde omroep en eigendom van de secundaire rechten.

In de tekst die op 30 maart werd goedgekeurd door Coreper werd deze bepaling afgezwakt en verplaatst naar het overwegend gedeelte (35bis). Het oude artikel 6 bepaalde dat de lidstaten bij de definitie van het begrip 'onafhankelijke producent' met drie criteria rekening moeten houden. In het nieuwe overwegend gedeelte is de verplichting geschrapt ("they may take account" ...). Bovendien is in de nieuwe overwegingen het criterium van de secundaire rechten verdwenen.

De minister wijst erop dat deze bepaling nog werd gewijzigd na Coreper. Deze tekst van het overwegend gedeelte 35bis luidt nu: "When defining 'producers who are independent of broadcasters' as referred to in Article 5 of Directive 89/552/EEC, Member States should take appropriate account notably of criteria such as the ownership of the production company, the amount of programmes supplied to the same broadcaster and the ownership of secondary rights." De tekst is dus iets strikter geworden, wat beter is voor de Vlaamse productiehuisen.

De Vlaamse Gemeenschap steunde in principe de bepaling van artikel 6. Dit zou de onafhankelijke producenten kunnen versterken doordat zij een aantal rechten in eigen hand zouden kunnen houden. De Franse Gemeenschap had echter problemen met het verplicht opnemen van de secundaire rechten in de definitie. De Franse Gemeenschap stelde voor om dit punt op te nemen in het overwegend gedeelte waarbij de lidstaten niet verplicht zijn om alle drie criteria op te nemen.

3.6. Toepassingsgebied: Teletekst

Teletekst valt vandaag onder het toepassingsgebied van de richtlijn Televisie zonder Grenzen. In de nieuwe richtlijn is dit niet meer het geval. België heeft een amendement ingediend om teletekst op te nemen in het toepassingsgebied (amendement nr. 2), doch heeft daarvoor geen steun gevonden.

De lidstaten zijn wel vrij om teletekstdiensten te regelen in overeenstemming met het verdrag. Zie overwegend gedeelte 16: "Voor wat betreft deze richtlijn, verwijst de term 'audiovisueel' naar bewegende beelden met of zonder geluid, waardoor deze wel betrekking heeft op stomme films, maar niet op de doorgifte van geluid of radiodiensten. Terwijl het hoofddoel van een audiovisuele mediadienst het aanbieden van programma's is (dat wil zeggen van reeksen bewegende beelden, al dan niet met geluid) bestrijkt de definitie van een dergelijke dienst ook op tekst gebaseerde inhoud die deze programma's vergezelt, zoals ondertitelingsdiensten en elektronische programmagidsen. Autonome op tekst gebaseerde diensten vallen niet binnen de werkingssfeer van deze richtlijn, die de vrijheid van de lidstaten om bedoelde diensten overeenkomstig het Verdrag op nationaal niveau te reguleren, onverlet laat."

VI. ALGEMENE BESPREKING: MEDIA

De heer *Carl Decaluwe* stelt dat het moeilijk is om Europese procedures te bespreken waarop met toch geen impact heeft. De minister heeft volgens hem een zeer goede stand van zaken gegeven. Wat de richtlijn aangaat veronderstelt hij dat er nog een lange weg te gaan is. Hij voelt zich niet geroepen om daarover nu al een mening te uiten.

Minister *Geert Bourgeois* licht nog toe dat het gaat om de vraag om een informeel akkoord te krijgen van het Europees Parlement. Hij begrijpt wel dat het Europees Parlement niet geneigd is om dat te doen. Hij heeft uitgelegd dat met een informeel akkoord de zaken zeer snel kunnen gaan, maar dat anders discussies niet uitgesloten zijn. Hij vermoedt dat het langer zal aanslepen, omdat het Europees Parlement op zijn

strepen staat. Van de lichte afzwakking op het oorspronglandbeginsel die was opgenomen door de raad – bilateraal overleg zou mogelijk zijn van de ene met de andere lidstaat en in het tweede geval bij fraude of misbruik – accepteert het Europees Parlement enkel het tweede element. Het ziet er volgens de minister naar uit dat ze de zaken dus zeer formeel willen spelen. Er is intussen informeel een trilaterale bespreking geweest op 23 april 2007, maar de minister heeft nog geen zicht op de resultaten daarvan.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Carl DECALUWE   Dany VANDENBOSSCHE
Steven VANACKERE
